

Maankaatopaikan ympäristölupa, West Express Oy, kiinteistöt 257-452-2-797 ja 257-452-2-379

Rakennus- ja ympäristölautakunta 05.10.2021 § 158

Valmistelija

Ympäristötarkastaja Elina Röman, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi

Rakennus- ja ympäristölautakunta hylkäsi kokouksessaan 16.5.2017 § 75 esityksen vastaisesti West Express Oy:n ympäristölupahakemuksen maankaatopaikalle Kylmälän kylässä Ristinummentien varressa (päätös oheismateriaalina).

Kyseessä on vanhan sorakuopan täyttäminen pääkaupunkiseudun rakennustyömailla syntyvillä pilaantumattomilla maa- ja kiviaineksilla. Maa-aineksia vastaanotetaan sorakuopalle enintään 200 000 tonnia vuotuisen täyttömäärän ollessa keskimäärin alle 20 000 tonnia ja enintään 50 000 tonnia. Arvioitu keskimääräinen kuorma-autoliikenne alueelle on 8 autoa päiväaikana eli keskimääräinen vuorokausiliikenne on 16 raskasta ajoneuvoa. Suurimmillaan raskasta liikennettä on 30 ajoneuvoa päivässä. Toiminnan kestoksi on arvioitu enintään 10 vuotta.

Lautakunnan 16.5.2017 § 75 antaman päätöksen mukaan luvan myöntämisen edellytykset eivät täyttyneet. Hakemuksen mukainen toiminta aiheuttaisi naapurussuhdelain 17 §:n mukaista kohtuutonta rasitusta naapurustolle sekä ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaista merkittävää ympäristön pilaantumista ja luvan myöntäminen olisi näin ollen ympäristönsuojelulain 49 §:n 2 ja 5 kohtien vastaista. Lisäksi meluselvitykset olivat lautakunnan päätöksen mukaan puutteelliset eikä ohjeellisten melutasojen alittumisesta oltu esitetty riittävää näyttöä.

West Express Oy haki em. päätökseen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta (VHaO). West Express Oy vaati, että päätös kumotaan ja ympäristölupa myönnetään asian esittelijän päätösesityksen mukaisesti. VHaO antoi 28.5.2019 päätöksen (19/0126/2), jolla se kumosi lautakunnan tekemän päätöksen ja palautti asian rakennus- ja ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

VHaO:n päätöksen mukaan esitetty meluselvitys ei ollut siinä määrin puutteellinen eikä selvityksen tulos sellainen, että hakemus olisi sen perusteella voitu suoraan hylätä. Myöskään maksimimelutarkastelun puuttumista ei katsottu ratkaisevaksi tekijäksi ympäristölupaharkinnan kannalta, kun otettiin huomioon, että melumallinnus oli tehty nopeusrajoituksella 50 km/h ja tiellä käytössä oleva rajoitus on 30 km/h. Lautakunnan katsottua meluselvityksen puutteelliseksi, olisi lautakunnan tullut vaatia selvitystä täydennettäväksi.

VHaO totesi lisäksi, että tien kantavuuteen, sähkökaapelin sijoittumiseen, kiinteistöjen arvon alenemiseen ja liikenneturvallisuuteen perustuvilla seikoilla ei voida perustella ympäristönsuojelulain mukaisen hakemuksen hylkäämistä, koska kyseisiä seikkoja ei voida ympäristönsuojelulain nojalla tarkastella asiassa. Toiminnalla saattaa olla alueen viihtyisyyteen ja luonnon virkistyskäyttöön vaikuttavia haittoja, mutta lautakunta ei ole yksilöinyt näitä haittoja eikä arvioinut haitan kohtuullisuutta muun muassa tarkastelemalla toimintaa tai toiminnasta aiheutuvaa liikennettä yksityiskohtaisemmin ja arvioimalla haittoja paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen kesto ja voimakkuus ynnä muut

seikat huomioon ottaen. Lautakunnan olisi tullut myös tarkastella, ovatko haitat estettävissä lupamääräyksillä.

Päätöksessään VHaO totesi, että perusteluvelvollisuudella on keskeinen merkitys asianosaisen oikeusturvan kannalta. Asianosaisen on saatava tietää, mitkä seikat ovat johtaneet häntä koskevan ratkaisun tekemiseen. Päätöksessään VHaO katsoi, ettei lautakunta ole voinut esittämillään perusteluilla hylätä hakemusta.

Johtopäätöksenä VHaO totesi seuraavaa:

”Kun otetaan huomioon lautakunnan päätöksen perusteluiden puutteellisuus ja se, ettei rakennus- ja ympäristölautakunta ole varannut luvan hakijalle tilaisuutta täydentää hakemustaan, hallinto-oikeus kumoaa Kirkkonummen kunnan rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksen ja palauttaa asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Selvyyden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että päätöksessä ei ole otettu kantaa ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiin.”

Asian uusi käsittely

Luvan hakija toimitti 5.1.2021 uuden meluselvityksen, jossa käsiteltiin melun iskumaisuutta, huomioitiin melulähteiden sijoittuminen maanpinnan tason noustessa maantäytön edessä ja toiminnan sijoituessa eri osiin toiminta-aluetta, sekä mallinnettiin raskaan liikenteen aiheuttamaa enimmäisäänitasoa Ristinummentien varrella.

Mallinnuksessa mukana olleiden melulähteiden ääni ei vastaavissa kohteissa tehtyihin mittauksiin perustuen ole tyypillisesti taajuusjakaumaltaan kapeakaistaista. Toiminnasta voi aiheutua taustamelusta erottuvaa melua ja yksittäisiä kolahduksia, jotka täyttävät impulssimaisuuden määritelmän, mutta kokonaisuuden kannalta melua ei yleensä luonnehdita impulssimaiseksi. Mm. em. seikkoihin vedoten mallinnustuloksiin ei ole lisätty kapeakaistaisuus- tai impulssimaisuuskorjausta ennen vertaamista ohjearvoihin. Impulssimaisuus voidaan todeta varmimmin vasta paikan päällä kuulohavainnoin ja mittausten avulla.

Ristinummentien nopeusrajoitus on 30 km/h. Mallinnuksessa ajonopeutena käytettiin laskentamallin alinta nopeusluokkaa raskaalle liikenteelle, joka on 50 km/h. Selvityksen mukaan kuljetusmelun vaikutusalueella ekvivalenttimelutaso (ns. keskiäänitaso) L_{Aeq} 7-22 on enintään 49 dB Ristinummentien varren asutuksen julkisivuilla. Maankaatopaikan ympärillä olevalla asutuksella melutaso L_{Aeq} 7-22 on enintään 51 dB. Tulokset alittavat laskentaepävarmuus huomioiden päiväjän ohjearvon 55 dB.

Enimmäisäänitasojen L_{AFmax} mallinnus sisältää suurempia epävarmuuksia kuin keskiäänitason mallinnus, mikä johtuu mm. melupäästötiedon oikeellisuudesta (esim. ajonopeus), tien kunnosta ja ajoneuvon kunnosta. Sisälle asuntoon muodostuva äänitaso riippuu mm. rakennuksen äänieristävydestä. Selvityksessä verrattiin suurinta julkisivuun kohdistuvaa enimmäisäänitason mallinnustulosta (L_{AFmax} 81 dB) yöajan suositusarvoon sisätiloissa (45 dB, WHO). Julkisivun äänieristyksen tulisi tällöin olla 36 dB, kun sen tyypillisesti oletetaan olevan vähintään 30 dB. Enimmäisäänitason suositus (WHO) koskee kuitenkin yöajan melutapahtumia ja maankaatopaikan toiminta on suunniteltu tapahtuvan päiväsaikana. Todellinen enimmäisäänitaso sisällä voidaan todentaa varmemmin mittauksin kuin mallintamalla.

Ympäristötarkastaja ja ympäristöpäällikkö ovat tutustuneet alueeseen 18.5.2021.

Aiempaan lupaehdotukseen tehdyt muutokset

Aiemmin esitetyn ympäristölupaehdotuksen määräyksiä on tiukennettu ja/tai tarkennettu mm. toiminta-aikojen, pintavesien selkeytyksen sekä melun- ja pölynhallinnan osalta. Pintavesien ja melun tarkkailulle on lisätty uudet määräykset. Määräyksiin tehdyillä muutoksilla on varmistettu, että toiminta täyttää ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaiset edellytykset luvan myöntämiselle.

Ympäristönsuojelulain 87 §:n mukaan ympäristölupa voidaan määrätä olemaan voimassa määräajan toiminnanharjoittajan hakemuksesta. Luvanhakija muutti hakemustaan 21.9.2021 siten, että lupaa haetaan kymmeneksi vuodeksi sen lainvoimaiseksi tulemisesta. Luvan määrääminen rajatulle aikajaksolle vähentää toiminnasta asutukselle koituvaa räsitusä.

Muutokset on esitetty liitteenä olevassa lupaehdotuksessa punaisella värillä.

Esityslistan liitteet:

- maankaatopaikan ympäristölupa 2021, West Express Oy

Oheismateriaali:

- Hakemusasiakirjat ml. melumallinnustäydennys v. 2021
- lausunnot, muistutukset ja mielipiteet
- adressi
- hakijan vastine
- sivistystoimen koulukuljetuspäätös Ristinummentielle
- RYL päätös 16.5.2017 § 75
- RYL vastine VHaO:lle 19.9.2017 § 29
- VHaO päätös 28.5.2019 (19/0126/2)

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Hynninen Anu

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta myöntää West Express Oy:lle ympäristöluvan maankaatopaikalle esityslistan liitteen mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan hakemaa ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista aloituslupaa ei myönnetä.

Perustelut:

Lupamääräykset huomioiden naapuruussuhdelain 17 §:n 1 momentin mukaista kohtuutonta räsitusä ei ennalta arvioiden voi syntyä. Myös muut ympäristönsuojelulain 49 §:n edellytykset ja jätelain nojalla annettujen säännösten vaatimukset täyttyvät, jolloin ympäristölupa on YSL 48 §:n 2 momentin mukaan myönnettävä.

YSL 199 §:n mukaista aloituslupaa ei myönnetä, koska toiminnanharjoittajan esittämä liiketoiminnan järjestelyihin liittyvä perustelu ei ole ympäristönsuojelulaissa tarkoitettu perusteltu syy toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta.

Käsittely

Saara Huhmarniemi teki ehdotuksen pöydällejäätöstä:

”Jätetään pöydälle seuraavaan kokoukseen.”

Ehdotusta kannattivat Henri Annila ja Kerstin Grönqvist. Puheenjohtaja tiedusteli vastustaako joku pöydällejäätöä. Ehdotusta ei vastustettu.

Päätös Rakennus- ja ympäristölautakunta päätti jättää asian pöydälle.

Tiedoksi Jakelu kuvattu päätöksen liitteenä olevassa luvassa.

Rakennus- ja ympäristölautakunta 26.10.2021 § 166
139/11.01.00/2019

Valmistelija Ympäristötarkastaja Elina Röman, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi

Esittelijä Ympäristöpäällikkö Hynninen Anu

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristölautakunta myöntää West Express Oy:lle ympäristöluvan maankaatopaikalle esityslistan liitteen mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan hakemaa ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista aloituslupaa ei myönnetä.

Perustelut:

Lupamääräykset huomioiden naapuruussuhdelain 17 §:n 1 momentin mukaista kohtuutonta rasiutusta ei ennalta arvioiden voi syntyä. Myös muut ympäristönsuojelulain 49 §:n edellytykset ja jätelain nojalla annettujen säännösten vaatimukset täyttyvät, jolloin ympäristölupa on YSL 48 §:n 2 momentin mukaan myönnettävä.

YSL 199 §:n mukaista aloituslupaa ei myönnetä, koska toiminnanharjoittajan esittämä liiketoiminnan järjestelyihin liittyvä perustelu ei ole ympäristönsuojelulaissa tarkoitettu perusteltu syy toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta.

Käsittely Esittelijä lisäsi asialle oheismateriaalin ”West Express OY RYL 5.10.21 esitys”.

Saara Huhmarniemi esitti seuraavan muutosehdotuksen:

”Muutosesitys/ § 166 West Express maankaatopaikan ympäristölupa

Esitys

Lupaa ei myönnetä. Hakemuksen mukainen toiminta aiheuttaisi naapuruussuhdelain 17 §:n mukaista kohtuutonta rasiutusta naapurustolle sekä ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaista merkittävää ympäristön pilaantumista ja luvan myöntäminen olisi näin ollen ympäristönsuojelulain 49 §:n 2 ja 5 kohtien vastaista.

Johdanto

Lautakunta hyväksyy hallinto-oikeuden päätöksen 28.10.2019 näkemyksen, että lupaa ei voida hylätä meluselivitysten tulosten perusteella. Lautakunta kuitenkin katsoo edelleen, että toiminta aiheuttaa

naapuruussuhdelain 17 §:n 1 momentin kohtuutonta rasisusta erityisesti huomioiden toiminnan kesto, joka on prosessin aikana tarkentunut olevan 10 vuotta.

Ympäristöluvan myöntäminen perustuu kokonaisharkintaan ja yleisvaltaisen tarkastelun suorittaminen on lupaviranomaisen velvollisuus. Yksittäisten seikkojen erillisten vaikutusten arviointi ei riitä.

Ympäristönsuojelulaissa käytetty pilaantumisen käsite on erittäin laaja ja kattaa lain 5 §:n alueen yleisen viihtyisyyden, virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähenemisen sekä vahingon tai haitan yksityiselle omaisuudelle ja sen käytölle. Lain mukaan, mikäli luvan kohteena olevasta toiminnasta aiheutuu merkittävä 5 §:n mukainen seuraus tai sen syntymisen vaara, on ympäristölupa jätettävä myöntämättä. Merkittävä pilaantuminen ilmenee hyvin eri tavoin ja tulee arvioitavaksi tapauskohtaisesti.

Melu

Meluhaittojen kohtuullisuuden arvioinnissa voidaan hakea tukea yleisistä melustandardeista. Kuitenkin korkein hallinto-oikeus on korostanut, että nämä melutasot ovat ohjeellisia eivätkä sitovia (KHO 2016:13). Ko. ratkaisussa on myös tuotu esiin, että hiljaisessa ympäristössä melu koetaan häiritsevämpänä melutasosta riippumatta ja matalalla taajuudella oleva melu koetaan ärsyttävämmäksi. Myös oikeuskirjallisuudessa esimerkiksi Kuusiniemi on kritisoinut melutasojen orjallista noudattamista (Kuusiniemi Oikeustieto 6/1998). Ympäristöoikeuden perusteoksissa on myös korostettu, että myös ohjeelliset raja-arvot alittavaa haittaa voidaan pitää merkittävänä (Ekroos yms. Ympäristöoikeuden pääpiirteet 2014 3. painos).

Liikenteen vaikutukset osana harkintaa

Ratkaisussaan KHO 2014:115 korkein hallinto-oikeus on linjannut, että liikenneturvallisuus ei kuulu osaksi ympäristölupaharkintaa. Sen sijaan luvan kohteena olevasta toiminnasta aiheutuva liikenne ja sen melu-, pöly- ja värinähaitat voidaan ja pitää huomioida osana kokonaisharkintaa, mikäli merkittävä osa liikenteestä aiheutuu luvan kohteena olevasta toiminnasta. Tässä tapauksessa liikenteen merkityksellisyydessä tulee ottaa huomioon paitsi uusien ajoneuvojen määrä, myös niiden huomattavasti henkilöautoja suurempi massa ja tätä kautta myös suurempi rasisus.

Tällä hetkellä Ristinummentielle kulkee raskasta liikennettä vain satunnaisesti. Maankaatopaikan toiminnan alettua alueella kävisi päivittäin keskimäärin 8 kuorma-autoa, joten tiellä ajetaan keskimäärin 16krt/vrk. Enimmillään liikennemäärän arvioidaan olevan 15 kuorma-autoa, eli 30krt/vrk. Koska rakennustoiminta keskittyy sulan maan aikaan, myös maankuljetus keskittyy kevään ja syksyn väliselle ajanjaksolle. Tuona aikana raskaan liikenteen vaikutukset aiheuttavat olennaisen muutoksen aiempaan verrattuna.

Alueelliset erityispiirteet

Alue, jossa ehdotettu täyttöpaikka sijaitsee, on luonteeltaan hiljainen ja maaseutumainen. Ratkaisussaan KHO 2004:100 korkein hallinto-oikeus on ottanut huomioon alueen tällaiset erityispiirteet ratkaisunsa perusteluissa.

Haittojen kohtuullisuuden arvioinnissa on otettava huomioon myös ns. aikaprioriteettisääntö, jonka tarkoituksena on suojata alueella ensiksi olleen osapuolen oikeuksia. Tässä tapauksessa monet perheet ovat valinneet alueen nimenomaan sen rauhallisuuden, puhtauden ja luonnonkauneuden vuoksi ja nämä odotukset on otettava huomioon rasiuksen kohtuullisuutta harkittaessa. Alueen asukkaat ovat olleet itse erittäin aktiivisia lupaprosessissa tuoden ilmi, että heidän näkemyksensä mukaan ympäristöluvan myöntäminen tulee johtamaan alueen viihtyisyyden ja virkistyskäytettävyyden heikkenemiseen.

Ristinummentie on kapea ja päällystämätön yksityistie, jonka läheisyyteen tienvarren asutus sijoittuu. Asuirakennusten piha-alue voi rajoittua suoraan tiehen. Ristinummentien varrelle on muodostunut kylämäinen yhteisö ja tie toimii osana kylän yhteistä tilaa. Kirkkonummen kunnan yleiskaavassa tien alkupää on osoitettu kyläkeskuksen alueeksi (AT). Suunniteltu maanlajituspaikka sijoittuu kaavassa maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M). Kunta on myöntänyt rakennuslupia asumiseen myös M-alueelle. Ristinummentien asukkaat eivät ole siis alueelle muuttaessaan voineet ennakoida, että alueelle tulee voimakasta häiriötä aiheuttavaa yritystoimintaa jopa 10 vuoden ajaksi.

Tien varrella asuu lapsiperheitä ja tällä hetkellä lapset liikkuvat tiellä itsenäisesti kävellen ja pyörällä esimerkiksi harrastuksiin. Kirkkonummen sivistyslautakunta on esittänyt 8.6.2016, että matka Ristinummentie 121 – Sjökölläntie on vaarallinen esikoulu – 5. luokan oppilaille niinä lukuvuosina, jolloin maanajoa harjoitetaan ja on päättänyt järjestää oppilaille koulukuljetuksen tuona aikana. Tien vaarallisuus kuitenkin estää koululaisten liikkumisen tiealueella myös vapaa-aikana, kuten omatoimisen ulkoilun, kyläilyn ja kulkemisen harrastuksiin arkipäivisin. Tietä ei ole aiemmin katsottu liian vaaralliseksi, joten kyseessä on merkittävä muutos aiempaan tilanteeseen.

Ristinummentie muodostaa alueen asukkaiden pääasiallisen ulkoilu- ja virkistysreitit ja tie on myös muiden kuntalaisten virkistyskäytössä. Asukkaiden tavanomaiset ulkoilureitit kulkevat Ristinummentietä suunnitellun maanlajituspaikan kautta eri suuntiin alueella. Tietä käytetään kävelyyn, pyöräilyyn, ratsastukseen ja koiraharrastuksiin ja sitä kuljetaan jalan Sjökölläntien bussipysäkeille. Alueen rekkaliikenne vaikuttaisi myös hevoskuljetuksiin lähitalleille, sillä kapea tie vaikeuttaa ajoneuvojen kohtaamisia. Maanajo heikentäisi merkittävästi asukkaiden liikkumista jalan ja pyörällä sekä alueen soveltumista virkistyskäyttöön. Maanajo olisi olennainen muutos aiempaan tilanteeseen, jossa raskas liikenne oli ainoastaan satunnaista.

Raskaan liikenteen meluvaikutus sekä päällystämättömältä tieltä leviävä pöly heikentävät piha-alueiden viihtyisyyttä ja vapaa-ajan viettoa sekä esimerkiksi kasvimaan ylläpitämistä, mikä on alueella tavanomainen harrastus. Maanlajitusalueen läheisyydessä melua syntyy rekkaliikenteen lisäksi myös maansiirtotöistä.

Raskaan liikenteen aiheuttamaa rasiutusta voidaan pitää poikkeuksellisenä ja alueen asukkaille kohtuuttomana ottaen huomioon tien erityislaatuisuus kylätienä ja virkistysreitinä, rasiuksen voimakkuus etenkin verrattuna nykyisiin maaseutumaisiin olosuhteisiin sekä rasiuksen pitkäaikainen kesto (10 vuotta). Voidaan jopa sanoa, että alueen käyttö nykyisen kaltaiseen asumiseen ja virkistäytymiseen tulee käytännössä sietämättömäksi.

Rasituksen kesto

Maanajo muodostaa erittäin pitkäkestoisen haitan, sillä toiminta tulee jatkumaan 10 vuoden ajan. Rasituksen kesto on yksi naapuruussuhdelain 17 §:n mukaisista huomioitavista asioista. Rasitusta voidaan tien erityislaatuisuus ja paikalliset olosuhteet huomioiden pitää kohtuuttomana.

Lupamääräysten mahdollisuudet haittojen estämisessä

Lupamääräyksillä ei ole mahdollista olennaisesti vaikuttaa maanläjityksen aiheuttamaan rasitukseen. Maanajo sijoittuu arkipäivisin 8-18 väliselle ajalle, jolloin myös virkistyskäyttö, lasten kulkeminen harrastuksiin ja kyläilemään sekä piha-alueilla oleskelu on tavanomaista. Aikataulun tiukentaminen voisi johtaa rekkaliikenteen tihentymiseen, jolla olisi viihtyisyyttä heikentävä vaikutus. Nopeusrajoituksilla voidaan vähentää meluhaittoja, mutta rekkaliikenteen muut vaikutukset alueen viihtyisyyteen ja virkistyskäyttöön pysyvät ennallaan.

Lopuksi

Edellä mainitut ja alueen asukkaiden muistutuksissa esiintuomat seikat huomioiden luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty.”

Muutosehdotusta kannattivat Henri Annila, Pertti Panula ja Edla Niemi. Pohjaehdotusta kannatti Kim Männikkö. Puheenjohtaja totesi, ettei muutosehdotusta kannatettu yksimielisesti ja siitä oli äänestettävä. Hän ehdotti seuraavaa äänestysjärjestystä: Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät ”JAA” ja ne, jotka kannattavat muutosehdotusta äänestävät ”EI”. Puheenjohtaja päätti äänestyksen ja totesi äännten jakautuvan seuraavasti: Kahdeksan (8) EI- ääntä (Leena Virkki, Saara Huhmarniemi, Tommi Saranpää, Henri Annila, Edla Niemi, Pertti Panula, Mikko Elfving ja Kerstin Grönqvist) ja yksi (1) EI- ääni (Kim Männikkö). Puheenjohtaja totesi muutosehdotuksen voittaneen.

Päätös

Rakennus- ja ympäristölautakunta päätti hylätä ympäristölupahakemuksen maankaatopaikan perustamiseksi ylläolevan muutosehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi

Jakelu kuvattu päätöksen liitteenä olevassa luvassa.

Ympäristötarkastaja Elina Röman poistui pykälän käsittelyn jälkeen kello 18.43.